

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРОТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПОЛТАВСЬКОМУ РЕГІОНІ

Анотація. Обґрунтовані теоретико-методологічні положення, науково-практичні рекомендації щодо соціально та економічного значення розвитку сільського зеленого туризму. Проаналізовано стан сільського зеленого туризму як форми розвитку підприємництва.

Ключові слова: зелений туризм, сільська територія, етнокультурна, сталий розвиток.

Постановка проблеми. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні, в сучасних умовах, розглядається як напрям розв'язання соціально-економічних проблем сільських територій. За останні роки в Україні в сільській місцевості спостерігається зменшення чисельності населення, зростання безробіття, масова трудова міграція. За цих умов розвиток сільського зеленого туризму, розглядається як напрям несільськогосподарського підприємництва, що розширює сферу зайнятості сільського населення і дає додатковий заробіток; можливості зайнятості сільського населення у виробничій та обслуговуючій сфері, а також стимулює розвиток економічної сфери, сфери послуг: торгівлі, транспортну, зв'язку, сфери побуту, відпочинково-розважальних послуг та інших.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання розвитку агротуристичного бізнесу, економічного управління туризмом, аналіз туристичного бізнесу як відкритої економічної системи зустрічаються в дослідженнях Дядечко Л.П., Пуцентейла П.Р., Бойка М.Г., Хорошун В.В., а також в зарубіжних дослідженнях Дмитрієва М.Н., Забаєва М.Н., Малигіна Е.Н. та ін.

Постановка завдання полягає в обґрунтуванні економічного значення агротуристичних підприємств в сільській місцевості та особливостей розвитку сільського зеленого туризму, як специфічної форми підприємництва, науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності розвитку сільського

зеленого туризму, визначенні основних причин, що гальмують становлення даної галузі туристичного бізнесу.

Виклад основного матеріалу. В межах сільських територій Полтавської області є всі передумови для розвитку відпочинку на селі, який можна розглядати як специфічну форму підсобної господарської діяльності у сільських територіях з використанням природного та культурного потенціалу регіону, або як форму малого підприємництва, що дозволяє певною мірою вирішити проблему зайнятості сільського населення, покращити його добробут, в повній мірі використати природний та культурний потенціал сільської місцевості.

В умовах системної економічної кризи сільської економіки зелений туризм є важливим чинником стабільного динамічного зростання надходжень до місцевих бюджетів, активізації розвитку багатьох галузей економіки, таких як, транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо. Сільський зелений туризм дає поштовх для відродження й розвитку традиційної культури, народної архітектури, мистецтва, промислів - усього, що складає місцевий колорит, і що, разом із природно-рекреаційними чинниками, є не менш привабливим для відпочиваючих.

Туристів приваблює також етнокультура села, яка репрезентує історію та традиції Полтавського регіону, тому як передумову успішного розвитку відпочинку в межах сільських територій доцільно розглядати формування ідеології відродження й розвитку всього спектра традиційної культури, починаючи від форм господарських занять до надбань духовної сфери, що діятимуть як сприятливі чинники для індивідуального відпочинку в сільських районах Полтавської області.

Соціально-економічне значення розвитку сільського зеленого туризму для Полтавського регіону, полягає у тому, що він стимулює розвиток особистих підсобних господарств, які займаються зеленим туризмом, сприяє розвитку місцевої інфраструктури, сприяє збуту надлишків сільськогосподарської продукції, збільшуючи додаткові прибутки селян і відрахування у місцеві

бюджети, активізує місцевий ринок праці, підвищує зайнятість, затримує молодь на селі, понижуючи потребу в закордонному заробітчанстві, сприяє охороні туристичних ресурсів, насамперед збереженню етнокультурної самобутності українців, створює можливості для змістовного відпочинку незаможних людей, сприяє підвищенню культурного рівня мешканців села та підвищенню екологічної свідомості.

На сьогодні більшість дослідників визначають „сільський зелений туризм” як одну із форм відпочинку в сільській місцевості з широким використанням всього природного, матеріального і культурного потенціалу регіону [3]. Також необхідно відмітити, що в усьому світі сільський зелений туризм став невід’ємною частиною комплексних соціально-економічних заходів з розвитку сільських територій, що дає можливість в короткий час вирішити низку проблем на селі.

Аналізуючи існуючі тенденції розвитку сільських територій Полтавської області, які приводять до загострення як економічних, так і соціальних проблем, розширення та розвиток сільського зеленого туризму залишається одним з небагатьох шляхів подолання економічної кризи в сільській місцевості. Основні проблеми розвитку сільського зеленого туризму можна згрупувати в три групи (рис. 1).

Сільський зелений туризм дозволяє розширити сферу зайнятості сільського населення як у виробничій сфері, так і в сфері обслуговування. Це в свою чергу відкриває сільським мешканцям додаткове джерело доходів. Крім того, при досягненні певного рівня розвитку сільський зелений туризм приводе до розширення сфери послуг за рахунок збільшення попиту на транспортні послуги, а також на послуги зв’язку та різноманітні побутові служби.

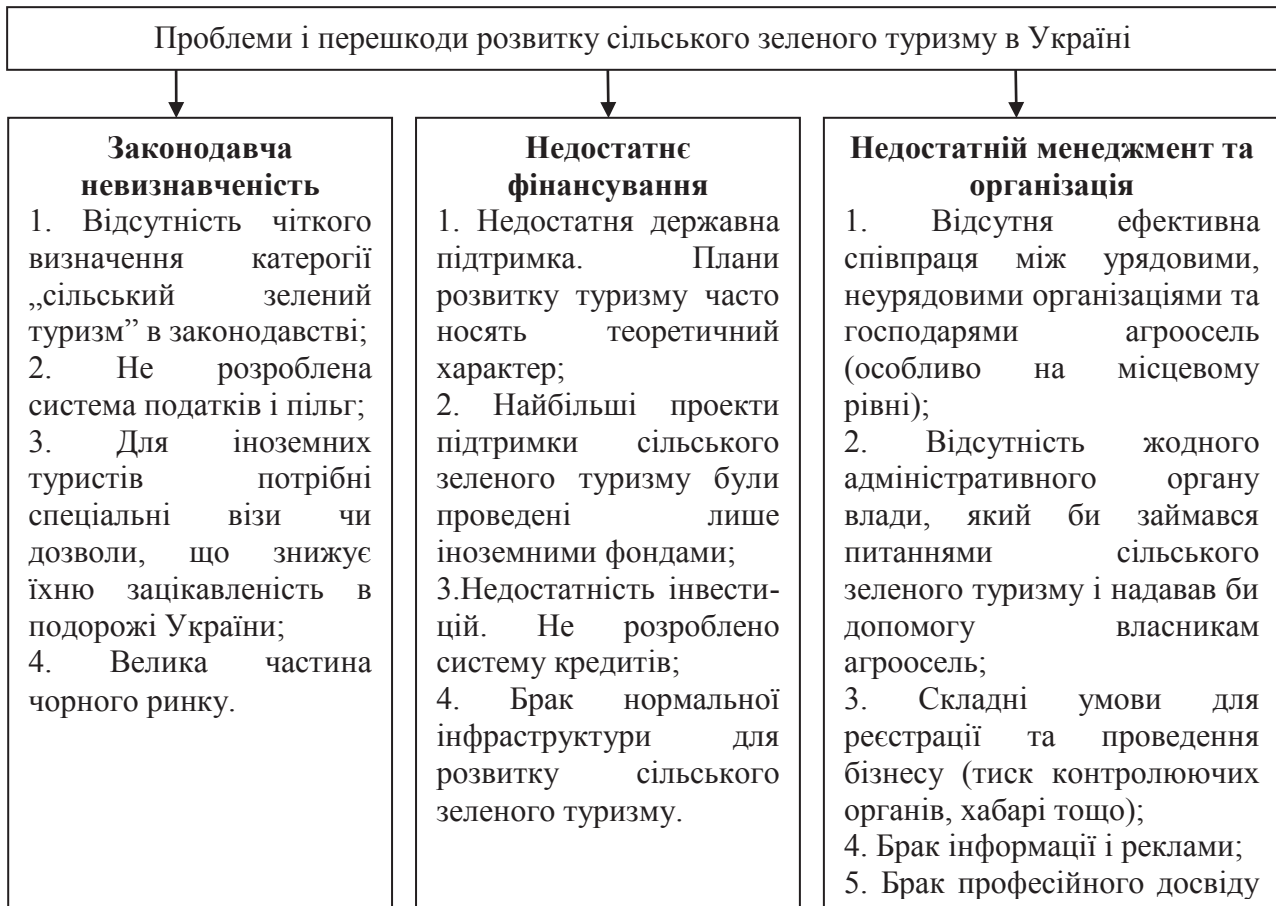

Рис. 1. Основні проблеми і перешкоди розвитку сільського зеленого туризму в Україні [2, с.85]

Сільське населення Полтавщини здатне отримувати реальні доходи у сфері сільського зеленого туризму від таких видів діяльності, як: облаштування туристичних маршрутів, облаштування й експлуатація стоянок для туристів, робота гідом чи екскурсаводом, транспортне обслуговування туристів, егерська діяльність (полювання, аматорське та спортивне рибальство), прокат туристичного спорядження, послуги приймання туристів, кулінарні послуги, підготовка культурних програм, народні промисли, виробництво та реалізація туристам екологічно чистих продуктів харчування, реалізація туристам ягід та грибів.

Аналізуючи досвід діяльності агротуристичних підприємств можна стверджувати, що сім'ї, в яких зупиняються відпочиваючі, намагаються вирощувати більше різних ягідників, фруктових дерев, овочевих культур,

покращувати структуру посівів з урахуванням потреб туристів, встановлювати теплиці, розвивати присадибне господарство. Розвиток сільського зеленого туризму сприяє розширенню каналів збуту продукції, виробленої в особистому підсобному господарстві.

Сільський зелений туризм, а точніше його розвиток, може стати стимулом для благоустрою вулиць, садіб і сіл в цілому, він сприяє вдосконаленню соціальної інфраструктури. Сільський зелений туризм дозволяє отримувати додаткові надходження до місцевих бюджетів, які використовуються на покращення комунального облаштування вулиць і об'єктів соціальної інфраструктури. Також отримані кошти можуть використовуватись для покращення сфери обслуговування.

Сільський зелений туризм відіграє важливу роль в підвищенні рівня освіти і культури сільського населення. Готуючись до зустрічі і обслуговування туристів, родини будуть навіть мимоволі покращувати свої знання з питань санітарії, гігієни, домашнього господарства, приготування страв і т.п.

Висновки. Таким чином, сільський зелений туризм дає поштовх для відродження й розвитку традиційної культури: народної архітектури, мистецтва, промислів - усього, що складає місцевий колорит, і що, поряд із природно-рекреаційними чинниками, є не менш привабливим для відпочиваючих. Через сільський відпочинок мешканці міст мають можливість пізнати справжні українські традиції. Етнокультура села репрезентує Полтавський регіон світові й приваблює також іноземних туристів.

Всі ці заходи та пропозиції сприятимуть розв'язанню соціально-економічних проблем сучасного села, розширенню сфер зайнятості сільського населення і дозволять отримати додатковий заробіток; збільшити можливості зайнятості сільського господаря у виробничій та обслуговуючій сфері.

Список використаних джерел

1. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко - К.: Центр учбової літератури, 2007. –344 с.

2. Коберніченко Т.О. Сільський зелений туризм / Т. О. Коберніченко, Л. М. Талюта. - К.: Аграрна освіта, 2005. - 177 с.
3. Сільський зелений туризм, методичні рекомендації, / [Коберніченко Т.О., Васильєв В.П., Горішевський П.А., Зінько Ю.В.] – "Аграрна освіта", 2005.
4. Рутинський М.Й. Зелений туризм / М.Й.Рутинський. - К: Знання, - 2008. -264 с.
5. <http://travelblog.kiev.ua>, "Туризм і відпочинок в Україні", 11 березня 2007.

Annotation.

Raising of task. *Rural green tourism in the most world countries is examined as an inalienable constituent of the program of complex socio-economic development of village, importance of development of rural tourism as one of directions of revival of village and method of activation of rural green tourism. As in the last time in rural locality there is reduction to the quantity of population, increase of unemployment, mass migration, that is why an important factor is development of rural tourism, as he extends the sphere of employment of rural population and gives additional earnings, and also rural green tourism is examined as direction of decision of socio-economic problems of rural territories.*

Research results. *Reasonable socio-economic positions, research and practice recommendations in relation to socially and economic value of development of rural green tourism. The state of rural green tourism as forms of development of enterprise is analysed. Rural green tourism renders positive influence on a revival, maintenance and development of native folk customs, trades, sights of socio-economic heritage, and also assists expansion of marketabilities of products of the personal subsidiary economy.*

Basic problems that stand on the way of wide distribution of rural green tourism in the Poltava region is absence of effective economic mechanism of development of this type of activity of rural population, absence of the legal providing of development of rural green tourism, absence of mechanism of the rational and ecologically balanced use of natural and socio-economic potential for the necessities of tourism, absence of the self-weighted marketing politics in the sphere of rural tourism.

Conclusions. *For the decision of socio-economic problems of modern village, expansion of sphere of employment of rural population and grant of additional earnings, increase of possibilities of employment of villager of Poltava in the field of productive and attendant it is possible to attain rural green tourism by means of development.*